

Helsingin kaupungin kotoutumisen edistämisen painopisteitä tarkentavat toimenpiteet, niiden seuranta ja vastuutahot
Seuranta 5/2022–5/2023

Liikennevaloseuranta

Etenee suunnitellusti	
Aloitettu	
Ei toteudu	
Ei aloitettu	

Läpileikkaavat teemat				Seurannan aikaväli 5/2022–5/2023 (Seuraava 6–12/2023)
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteutuksen vastuutaho	Mitä on tehty? Lyhyt kuvaus tai linkki kuvaukseen. Mikäli ei toteudu, perustelut.
1. Kaupungin viestintä Suomeen muuttaneille on selkeää, monikielistä ja monikanavaista.	1.1 Kehitetään palveluviestintää suurimmille kieliryhmille kartoittamalla tarpeita, huomioimalla kieliryhmien eroja sekä laatimalla viestinnälle yhteisiä malleja. Kehitetään viestinnän ammattilaisten osaamista ja jaetaan hyviä käytäntöjä.	Toimenpiteitä palveluviestinnän kehittämiseksi on tehty (kyllä/ei, mitä).	Kaupunginkanslian viestintä yhdessä toimialojen viestinnän ja viestintää kehittävien tahojen kanssa	 Kaupunginkanslian viestinnässä on alkanut 5/2023 monikielisen kotoutumista edistävän viestinnän kehittämishanke. Työ on aloitettu tiedonkeruulla ja selvittämällä ekosysteemiä. Toimialoilta on saatu edustus mukaan.
	1.2 Kehitetään monikielistä kotoutumista ja asettautumista tukevaa viestintää uudistamalla InfoFinlandin kanavia, lisäämällä monikielistä viestintää ja kehittämällä Finnishcourses.fi-sivustoa sekä sen markkinointia.	Monikielistä viestintää on lisätty, InfoFinlandin kanavia on uudistettu ja Finnishcourses.fi-sivustoa on kehitetty (kyllä/ei, miten).	Kaupunginkanslian viestintä	 InfoFinland käännetty ja julkaistu ukrainan kielellä (80 % valmis). Alkanut työnhakuun ja työelämän alkuvaiheeseen liittyvien 12-kielisten sisältöjen uudistus palvelumuotoilua hyödyntäen. Valtakunnallinen InfoFinland-esitejakelu, mm. pääkaupunkiseudun kirjastot.

	1.3 Toteutetaan ajankoh-taisviestintää tarpeenmu-kaisilla kielillä kohderyh-mänä kotoutumistyötä te-kevät järjestöt ja yhteistyö-kumppanit. Työssä hyödyn-netään koronapande-miaviestinnässä hyviksi to-dettuja toimintatapoja.	Ajankohtaisviestintää on toteutettu toi-menpiteen mukai-sesti (kyllä/ei, miten).	Kaupunginkans-lian elinkeino-osasto		Liitetään osaksi Kanslian viestinnän hanketta; kukin toimiala viestii ajankohtaisen tilanteen edellyttämällä tavalla.
	1.4 Yhtenäistetään Helsingin kaupungin käytäntöjä tulkkauspalveluiden käytössä neuvonnan osalta.	Tulkkauspalveluiden käytännöt yhtenäis-tetty (kyllä/ei, mi-ten).	Kaupunginkans-lian viestintä yh-teistyössä toi-mialojen kanssa		Avoin ovi palveluihin -hanke on yhtenäistänyt tulkkauspalve-luiden käyttöä matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalve-luita osana Helsinki neuvoo -toimintamallia.
2. Kaupunki nojaa tietoon ja tutkimukseen maahanmuuton ja Suomeen muuttaneiden kotoutumisen kysymyksissä.	2.1 Kehitetään ja ylläpidetään maahanmuuton ja kotoutumisen tietopohjaa ja välitetään tietoa tehokkaasti kaupungin tarpeisiin.	Ajantasaista kotoutu-misen tilastotietoa on tuotettu ja sen vä-litetään tietoa tehok-kaasti kaupungin tarpeisiin. Kotoutumiseen ja sen edistymiseen liittyviä tutkimuksia ja selvi-tyksiä on toteutettu.	Kaupunginkans-lian kaupunkitieto		Kaupunginkanslian kaupunkitietoyksikkö julkaisi joulukuussa 2022 raportin ulkomaalaistaustaisten kotoutumisesta pää-kaupunkiseudulla. Kvartti-julkaisussa (lehti + blogi) on jul-kaistu lyhyempiä artikkeleita. Maahanmuuttoon ja kotoutu-miseen liittyviä tilastoja ja tutkimuksia on esitelty kaupungin eri toimijoille.
	2.2 Kehitetään edelleen kotoutumisen edistymistä mittaavia ja toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioivia in-dikaattoreita.	Kotoutumisen seur-antaindikaattoreita on kehitetty edelleen ja niistä on julkaistu päivitys.	Kaupunginkans-lian kaupunkitieto		Indikaattorityön kehittäminen on aloitettu. Toiminnan edistä-mistä varten tarvitaan keskusteluja kaupungin sisällä vaihto-ehtoista ratkaisuista.
	2.3 Kehitetään ja kohden-netaan palveluja tutkitun ja ajantasaisen tiedon poh-jalta.	Palveluja on kehitetty ja kohdennettu tieto-perusteisesti.	Kaikki toimialat		Tutkimusta hyödynnetään sekä suunnittelusta että käytän-nön työssä, mutta kaupunkitasolla tästä ei ole seurantaa; työtä ohjaava periaate. Kanslian maahanmuuttoyksikössä on aloitettu tutkijayhteistyö.
3. Kaupunki laajentaa kumppanuuksia yritysten, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa.	3.1 Helsinki vahvistaa kumppaneiden tiedon ja osaamisen hyödyntämistä kaupungin palveluiden kehittämisessä ja hyvien väes-tösuhteiden edistämässä.	Kumppanuusyhteis-työtä vahvistavat ti-laisuudet, kuulemiset ja verkostot.	Kaikki toimialat		Osana-verkoston toteuttamaan sote-palveluja koskevaan ky-selyn laadintaan (maahan muuttaneille ja ammattilaisille) ja viestintään osallistuminen.

	3.2 Helsinki osallistuu aktiivisesti työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumisen kumppanuusohjelmaan. Toimivaa järjestöyhteistyötä edistävien työvälineiden kehittämistä jatketaan.	Alueelliseen kumppanuusverkostoon on osallistuttu aktiivisesti (kyllä/ei) Järjestöyhteistyön työvälineet kehitetty (kyllä/ei)	Kaupunginkanslian elinkeinosisasto		Helsinki osallistuu TEM:n Kumppanuusverkoston toimintaan. Järjestöyhteistyön työvälineiden suunnittelu ja kumppanuusverkosto työn alla.
4. Helsingin ja sen verrokkikaupunkien edut otetaan huomioon maahanmuuttoon ja kotoutumisen edistämiseen liittyvissä asioissa.	4.1 Vaikutetaan valtion kotoutumisen rahoitusta ja organisointia koskevissa asioissa.	Helsingin intressit on huomioitu kansallisen maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikan kehittämisessä (kyllä/ei, miten).	Kaupunginkanslia		Osana kaupungin edunvalvonnan kokonaisuutta. C6-kaupungeilla tiivis yhteistyö vaikuttamisessa.
	4.2 Valvotaan, että valtio ottaa huomioon väestönkehityksen vaikutukset kuntatalouteen ja palveluiden resursointiin.	Helsingin intressit on huomioitu asianmukaisesti kuntien ja niiden palveluiden rahoituksessa. (kyllä/ei, miten).	Kaupunginkanslia		Osana kaupungin edunvalvonnan kokonaisuutta. C6-kaupungeilla tiivis yhteistyö vaikuttamisessa.
5. Maahanmuuttoa ja kotoutumista koskevat parhaat käytännöt ja olemassa oleva tieto muista maista on käytössä Helsingissä.	5.1 Kaupunki osallistuu maahanmuuttoa ja kotoutumista koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön.	Helsingin jäsenyydet kansainvälisissä verkostoissa ja osallistuminen kotoutumista edistäviin hankkeisiin.	Kaupunginkanslia		Jäsenyys The Nordic Migrant Expert Forumissa. Eurocities-yhteistyö.

Työllisyys ja työvoima				Seurannan aikaväli 5/2022–5/2023 (Seuraava 6–12/2023)
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteutuksen vastuutahot	Mitä on tehty? Lyhyt kuvaus tai linkki kuvaukseen. Mikäli ei toteudu, perustelut.
1. Ulkomaalais- taustaiset helsin- kiläiset työllisty- vät nykyistä use- emmin, kestä- vämmän omaa osaamistaan vas- taaviin tehtäviin	1.1 Kaupungin työllisyys- palvelut ohjaavat asiak- kaita nykyistä tehokkaam- min työmarkkinoita lähellä oleviin palveluihin.	Vieraskielisten työllis- yysaste (%), vieras- kielisten aktivointiaste työmarkkinoita lähellä oleviin palveluihin (%), vieraskielisten työttömyysjaksojen keskimääräinen pi- tuus (%)	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto	 Ulkomailla syntyneiden 20–64-vuotiaiden ulkomaalaistaustais- ten työllisyysaste Helsingissä oli vuoden 2021 lopussa 57 %. Vieraskielisten työttömyysjaksojen keskimääräinen pituus kun- takokeilussa (2022 17,3 kk 2023 17,1 kk). Kuntakokeilun asiakaspalvelun yhdeksi tavoitteeksi on ase- tettu kotoutujien työelämää lähellä oleviin palveluihin ohjaa- minen. Kotoutujien strategisen asiakkuuden tavoitteeksi ase- tettu horeca-alan kotoutujien työllistyminen alle 6kk asiakkuu- den alusta. Vieraskielisten työllisyysaste on kehittynyt suotui- sasti suhdanteen ja osa-aikaisen työnteon yleistymisen myötä. Työllisyyspalvelujen mahdollisuuksia edistää työllisyyttä hait- taa työnantajapalvelujen puute.
	1.2 Työllisyyspalvelut vah- vistavat ruotsinkielistä ko- toutumisen palvelupolkua.	Työllisyyspalveluissa on ruotsinkieliseen kotoutumiseen var- rattu henkilöresurssi (kyllä/ei)	Kaupunginkanslian elinkeino-osasto	 Työllisyyspalveluissa on 2022 aloittanut ruotsinkielisen kotou- tumisen suunnittelija. Työnkuvaan kuuluu myös kaupunkitasoi- sen ruotsinkielisen koordinaatio ja kehittäminen, toimia joh- don tukena ruotsinkielisten työllisyyspalveluiden kehittämi- sessä sekä elinkeino-osaston yhdenvertaisuus- ja kaksikielisten asioiden koordinaatio. Vuoden aikana on kartoitettu työllisyys- palveluiden ruotsinkielistä toimintaa sekä kotoutumispolkua ja kehittämistyö on alkanut.
	1.3 Suomen kielitaidon ke- hittäminen mahdolliste- taan työkäisille nykyistä paremmin kehittämällä kaikille avointa S2-tarjon- taa ja varmistamalla tar- jonnan riittävyys kysyntään nähtäen	Työväenopiston kurs- sien täyttöaste (%) Työväenopiston S2- kieliopetuksen tunti- määrä/vuosi noussut (kyllä/ei)	Kasvatuksen ja koulutuksen toi- miala, Työväen- opisto Kaupunginkanslian elinkeino-osasto	 Vuonna 2022 S2-opetuksen toteuma 10 542 tuntia ja kurssien täyttöaste 77 %. Vuonna 2023 toteuma 17.5. mennessä 6072 tuntia (tavoite 14 130 tuntia) ja kurssien täyttöaste 88 %. Työväenopiston S2-kurssivalikoima on maksutonta kaikille työttömille vieraskielisille.

<p>2. Työvoiman ulkopuolella olevat ulkomaalaistaisympäristöt pystyvät kehittämään ja ylläpitämään työllämielisiä sekä löytävät työllisyyspalveluiden piiriin nykyistä paremmin</p>	<p>2.1 Kaupunkiorganisaation toimijat tekevät jatkuvaa yhteistyötä hahmottaakseen työvoiman ulkopuolella olevien palvelutarpeet ja erilaiset kohderyhmät.</p>	<p>Työvoiman ulkopuolella olevien kohderyhmän tarpeet ja palveluprosessit on määritelty esimerkiksi työpajatyöskentelyn kautta (kyllä/ei).</p>	<p>Kaupunginkanslian elinkeino-osasto yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa</p>		<p>Kanslia, Kasko ja Sotepe suunnittelivat ja käynnistivät 12/23 TEM-rahoitteisen Hyvä alku Helsingissä -pilotin, joka kehittää työvoiman ulkopuolisten, erityisesti kotivanhempien kotoutumispalveluita. Toiminnassa laaja verkottuminen.</p>
	<p>2.3 Toimialat ohjaavat asiasta tarpeen mukaan työllisyyspalveluihin ja viestivät niistä asiakkailleen.</p>	<p>Työllisyyspalvelut on tarjonnut toimialojen maahan muuttaneiden kanssa työskenteleville henkilöille informaatiota / koulutusta palveluprosessin käynnistämisestä (kyllä/ei).</p>	<p>Kaupunginkanslian elinkeino-osasto yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa</p>		<p>Ei ole käynnistetty, tehtävää ei ole delegoitu.</p>
	<p>2.4 Toimialojen yhteistyöprosessit määrittävät kotivanhempien tavoittamisen suhteen. Olemassa olevaa toimintaa kehitetään ja laajennetaan tarpeen mukaan.</p>	<p>Yhteistyöprosessit määritelty (kyllä/ei).</p>	<p>Kaupunginkanslian elinkeino-osasto yhdessä sosiaali- ja terveystoimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa</p>		<p>Kanslia, Kasko ja Sotepe suunnittelivat ja käynnistivät 12/23 TEM-rahoitteisen Hyvä alku Helsingissä -pilotin, joka kehittää työvoiman ulkopuolisten erityisesti kotivanhempien kotoutumispalveluita. Yhteistyöprosessit määrittävät kotoutumislain (2025) valmistelun toimeenpanon yhteydessä.</p>
	<p>2.5 Myös ulkomaalaistaisympäristöissä nuorilla on mahdollisuus tutustua työelämään jo ennen työmarkkinoille</p>	<p>Ulkomaalaistaisympäristöissä nuorille kohdennettu ensimmäisiä työkokemuksia Job'd-toimintamallin kautta</p>	<p>Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut</p>		<p>Job'd -toiminta on mahdollistanut työkokemuksia muita auttavissa tehtävissä sadoille nuorille yhteensä tuhansia työtunteja. Nuorista n. 70 % on ollut ulkomaalaistaisympäristöissä. Toukokuussa 2023 aloitettu uusi Job'd Seniori -pilotti Kivelän seniorikeskuksen kanssa uusien nuoria ja seniorikeskuksen asukkaita hyödyttävien työtehtävien pilotoimiseksi. Pilotissa</p>

	siirtymistä Job'd-toimintamallin kautta.	vähintään heidän osuutensa verran ikäluokasta (kyllä/ei).			keskeisessä roolissa on myös kulttuurien sekä sukupolvien kohtaaminen ja sitä kautta kotoutumisen edistäminen.
3. Helsingin kaupungin työntekijöistä ulkomaa-laistaustaisia on kaupungin väestöä paremmin vastaava osuus	3.1 Vahvistetaan kaupungin esihenkilöiden osaamista kansainvälisen henkilöstön palvelukseen ottamisessa, ulkomailta hankitun osaamisen tunnistamisessa sekä monimuotoisen työyhteisön johtamisessa.	Esihenkilöiden osaamista on vahvistettu mm. koulutuskokonaisuuksilla ja Helmi-materiaaleilla (kyllä/ei).	Kaupunginkansliain henkilöstöosasto		Intraan on laadittu sivu maahanmuuttaneen palvelukseenottamisesta. Kevään 2023 aikana on tehty selvitys kielitaitovaatimusten keventämisestä ammattialakohtaisesti, työstetty englanninkieliset perehdytysmateriaalit. Lisäksi on käynnistetty esihenkilöiden ja työyhteisöjen vastaanottovalmiuksien ja kielitietoisuuden valmennusohjelman suunnittelu. Sotepen hoitohenkilöstön rekrytointi ulkomailta on käynnistetty, Kaskossa ulkomailta rekrytoinnin pilotin valmistelu käynnistetty. Kaupunki vahvistaa monin eri tavoin valmiuttaan toimia vieraskielisten työnantajana.
	3.2 Anonyymiä rekrytointia laajennetaan.	Anonyymisti toteutettujen rekrytointiprosessien osuus kaikista rekrytointiprosesseista (%)	Kaupunginkansliain henkilöstöosasto		Vuoden 2022 aikana avoinna oli 11091 ilmoitusta, joissa kaikkiaan haussa yhteensä 17661 työpaikkaa. Hauista 244, eli noin 2 % tehtiin anonyymisti.
	3.3 Suomen/ruotsin kielen oppimista tuetaan työpäikällä kaupunkiyhteisen toimintamallin avulla.	Toimintamalli on luotu ja otettu käyttöön (kyllä/ei); suoritettujen kieliopintojen määrä (osallistujamäärä/kurssit/h)	Kaupunginkansliain henkilöstöosasto yhdessä toimialojen HR-toimintojen kanssa		Kaupunkiyhteinen kielikoulutusmalli vieraskielisten suomen/ruotsin oppimisen tukemiseksi rakennetaan vuosina 2023–2024. Kevään 2023 aikana kielenoppimisen jatkumon rakentaminen ulkomailta rekrytoituille ja Suomessa jo oleville vieraskielisille (malli + tarjonta) on käynnistynyt.
	3.4 Rekrytointiohjeistuksissa/materiaaleissa/koulu-tuksissa tuodaan esille, että kielitaitovaatimusten tarkoituksenmukaisuutta on syytä pohtia joka rekrytoinnin osalta erikseen.	Kielitaitovaatimuksen tarkoituksenmukaisuus tuodaan esille (kyllä/ei), Vieraskielisten osuus kaupungin henkilöstöstä (%)	Kaupunginkansliain henkilöstöosasto		Rekrytointiohjeissa todetaan, että tehtäväkuvan tarkastelun yhteydessä myös tehtävässä tarvittava kielitaito ja sen taso tulee määritellä ja huolehtia siitä, että kielitaitovaatimuksella ilmoituksesta ei tule syrjivä. Rekrytoivia esihenkilöitä ohjeistetaan pohtimaan, mikä on riittävä kielitaidon taso, jolla tehtävässä onnistuu, ja kuinka tärkeä esimerkiksi hyvä suomen kielen taito lopulta on tehtävän suorittamisen kannalta. Vieraskielisten osuus kaupungin henkilöstöstä vuoden 2022 lopussa oli 9,7 %.

Lapset, nuoret ja perheet				Seurannan aikaväli 5/2022–5/2023
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteutuksen vastuutahot	Mitä on tehty? Lyhyt kuvaus tai linkki kuvaukseen. Mikäli ei toteudu, perustelut
1. Kaikki oppimisyhteisön jäsenet kuuluvat oppimisyhteisöön ja heillä on mahdollisuus osallistua osallisuuteen	1.1 Antirasistinen työote otetaan käyttöön ja sitä vahvistetaan edelleen säännöllisillä koulutuksilla varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa sekä toisella asteella.	Koulutusten määrä ja laadullinen palaute	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala	 Ajalla 1.5.2022 - 31.5.2023: Koulutusten määrä: 13 kpl Osallistujamäärä: 910 Laadullista palautetta ei ole saatavilla. Tätä kerätään jatkossa.
	1.2 Varmistetaan, että Suomeen muuttaneet vanhemmat pääsevät osaksi varhaiskasvatuksen ja koulujen yhteisöjä ja tuntevat yhteenkuuluvuutta. Vahvistetaan kodin ja koulun yhteistyötä alueellisesti esimerkiksi dialogikeskusteluilla, järjestöfoorumilla ja koulutuksilla. Yhteistyötä tehdään kolmannen sektorin ja muiden toimialojen kanssa.	Dialogitapaamisten laadullinen palaute Järjestöfoorumien määrä ja palaute Kokemukset kodin ja koulun yhteistyöstä huoltajilta	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala yhteistyössä kulttuuri- ja vapaaajan toimialan kanssa	 Alueellisesti on otettu yhdeksi kehittämiskohteeksi maahanmuuttajataustaisten perheiden osallisuuden vahvistaminen ja koulu on esim. sisällyttänyt perheiden kanssa tehtävän yhteistyön koulun rakenteisiin. Äitien kanssa käyty keskusteluita alueen turvallisuuteen ja kehittämiseen liittyen.
	1.3 Pilotoidaan Vanhemmat mukaan -mallia kolmessa peruskoulussa. Huoltajat opiskelevat alkuopetuksen luokissa, saavat lisäksi yhteiskunta- ja uraohjausta sekä välineitä tukena lapsen koulunkäyntiä. Tehdään	Vanhempien ja koulun henkilöstön itsearvio Vanhempien kielitaidon arvio osana jatko-ohjausta. 90 % syksyllä opiskelleista vanhemmista jatkaa hankkeen kevätlukukauden	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa	 Opettajat ja vanhemmat arvioivat toimintansa hyväksi. 90 % syksyllä opiskelleista on siirtynyt jatkoon koulutukseen tai työelämään keväällä kielitaitotasonsa mukaisesti.

	arvio pilotin jatkosta osaksi kotona lapsia hoitavien vanhempien kielikoulutusta.	ryhmään tai muihin opintoihin.			
	1.4 Monikielinen ohjaaja -mallille luodaan rakenne varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, toisella asteella ja ruotsinkielisessä palvelukokonaisuudessa. Vahvistetaan tällä erityisesti monikielisten oppijoiden oppimisen edellytyksiä.	Mallin rakenne luotu ja siirto toimialan pysyviin rakenteisiin tehty (kyllä/ei).	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala		Pysyvä rakenne on luotu toimialalle varhaiskasvatukseen, perusopetukseen, toiselle asteelle ja ruotsinkieliseen palvelukokonaisuuteen.
	1.5 Lisätään toimialan monimuotoisuusosaamista kieli- ja kulttuuritaustaisten henkilöiden rekrytoinnissa osana pysyvän henkilöstön tehtäviä.	Vastuu määritelty HR-tehtävien osaksi (kyllä/ei) ja vieraskielisten määrä toimialan henkilöstössä lähenee vastaamaan väestöosuutta.	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala		Luotu ensimmäinen versio mallista vieraskielisten, Suomessa jo asuvien pedagogien rekrytoinnille varhaiskasvatuksen (erityisavustaja, varhaiskasvatuksen lastenhoitaja) ja perusopetuksen (koulunkäynnin ohjaaja) työtehtäviin. Mallissa yhdistyvät kielikoulutus, kasvatus- ja koulutusalan orientaatiojakso ja työkokeilu, joiden tarkoituksena on valmistaa henkilöä työsuhteeseen kaskolle. Ensimmäinen pilotti aloitettu 5/2023, seuraava suunnitteilla 9/2023.
2. Kielitietoinen pedagogiikka ja monikielisyyden hyödyntäminen parantavat oppimistuloksia ja oppimisen edellytyksiä.	2.1 Juurrutetaan kielitietoista ja lisätään monikielisyyttä hyödyntävää pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa, luokkoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa. Kieli-Peda-työvälineen systemaattisella käytöllä edistetään lasten kielitaidon	Helsingin vieraskielisten ja suomenkielisten oppijoiden oppimistulosten erot kapenevat kansallisissa mittauksissa. Stadin ammatti- ja aikuisopiston verkoston laadullinen palaute ja henkilöstön osaamisen kehittyminen.	Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala		<ol style="list-style-type: none"> 1) Kielipeda-työväline:KieliPeda-väline on vakiintunut osaksi Helsingin varhaiskasvatusta kielitietoisuutta ja kielitaidon kehittymistä tukevana välineenä suuressa osassa päiväkotia. Varmistetaan, että varhaiskasvatusyksiköissä on valmiudet ottaa KieliPeda-käyttöön. 2) Kehittämistoimia jatketaan. Kehittämistyössä kokeillaan uusia muotoja, malleja ja ratkaisuja oman äidinkielen tuen toteutuksesta sekä opetuskielen

	kehittymistä. Vahvistetaan samanaikaisopetuksen mallia perusopetuksessa. Perustetaan Stadin ammatti- ja aikuisopistoon kielitietoisien opetuksen verkosto, joka vastaa kielitietoisien opetuksen kasvavaan kehittämistarpeeseen. Stadin ammatti- ja aikuisopisto kehittää koko henkilöstön kielitietoista osaamista ja edistää kielellisesti vastuullista pedagogiikkaa.				tukemiseen kohdentuvasta samanaikaisopetuksesta 3) Stadin AO: Kielitietoisien opetuksen verkosto on perustettu ja kokoontunut keväällä 2023. Kielitietoista ja monikielisyttä hyödyntävän pedagogiikan tueksi tullaan jatkossa järjestämään myös kouluksia. Lisätään myös henkilöstön perehdytykseen kielitietoisesti vastuullisen pedagogiikan teemoja
3. Jokaisella lapsella ja nuorella on tunne kuulumisesta yhteisöön ja mahdollisuus osallisuuteen. Hänellä on mielekästä tekemistä. Hänen perheensä voi hyvin ja saa tukea vanhemmuuteensa ja hyvinvointiinsa.	3.1 Vahvistetaan nuorten turvallisen, mielekkään ja saavutettavan harrastamisen tapoja niin osana perustyötä kuin mm. Harrastamisen Suomen mallin ja Harrastushallin toiminnoissa ja vahvistetaan ulkomaalaistaustaisten nuorten osallistumista.	Kootaan ja kuvataan ne toimintatavat, joilla huomioidaan ulkomaalaistaustaisten nuorten turvallisen ja mielekkään harrastamisen vahvistaminen.	Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut		Nuorisopalveluissa toteutetaan kaikessa toiminnassa nuorten turvallista vapaa-ajan viettoa tukevaa turvallisemman tilan periaatteiden tekemistä sekä työyhteisöissä että nuorten kanssa. Prosessi on käynnissä tai jo valmistunut kaikissa nuorisotyöyksiköissä. Harrastamisen Suomen mallin harrastustoiminnassa kehitetään ja toteutetaan matalakynnyksistä osallistumista mm. Ilmoittautumisessa, palveluohjauksessa sekä harrastuksiin tutustumisessa. Lisäksi englanninkielistä harrastustoimintaa on tarjolla kaikissa kaksikielisisä ja englanninkielisissä kouluissa. Syksyllä 2023 jatketaan em. ja muiden mallien kokoamista ja tarkempaa kuvaamista.

	<p>3.2 Nuorisopalveluiden henkilökunnan osaamista vahvistetaan syrjinnän tunnistamisen ja sen kanssa työskentelyyn: koko henkilökunta osallistuu antirasistisen työn koulutusprosessiin vuoden 2022 aikana.</p>	<p>Kaikki nuorisopalveluiden työyhteisöt (nuorisotyöyksiköt sekä yhtenä ryhmänä suunnittelijat ja Verke) ovat osallistuneet antirasistista työtöitä vahvistavaan koulutusprosessiin vuonna 2022.</p>	<p>Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalvelut</p>		<p>Nuorisopalveluissa toteutettiin vuoden 2022 aikana osana Rauhankasvatusinstituutin kanssa, osana Myötätuulta koulutukseen – antirasistisia tekoja nuorisotyöhön -hanketta, koko henkilökunnalle vuoden kestävä antirasistisen nuorisotyön koulutusprosessi. Prosessi sisälsi jokaiselle nuorisotyöyksikölle sekä hallinnolle toteutetut vaiheet: ennakotehtävä, oma työpaja, kehittämistehtävä sekä kolmen nuorisotyöyksikön yhteiset prosessin päätöstyöpajat. Työn kehittäminen jatkuu osaamisen vahvistamisen pohjalta työyhteisöissä sovittavalla tavalla. Tukena työssä on Rauhankasvatusinstituutin hankevuonna toteuttama antirasistinen työkirja sekä vuoden 2023 alussa valmistunut oleva antirasistisen nuorisotyön opas, tulossa myös ruotsinkielisenä ks. https://rauhankasvatus.fi/antirasismi-nuorisotyossa/. Prosessia on arvioitu palautteiden pohjalta keväällä 2023 nuorisopalveluiden johtoryhmässä ja sovittu jatkotyöstä antirasistisen osaamisen kehittämisessä RKI:n kanssa niin perusosaamisen, syventävän osaamisen kuin johtamisosaamisen vahvistamisessa.</p>
	<p>3.3. Toteutetaan edelleen Kiusaamisen vastaista ohjelmaa kouluissa (KVO13). Vahvistetaan lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä tuetaan ryhmäytymistä.</p>	<p>Kouluterveyskysely</p>	<p>Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala</p>		<p>KVO13 ohjelmaa toteutetaan edelleen. Esim. perusopetuksessa kehitetty uusi sähköinen anonyymi palautekanava kiusaamisilmoituksille, jatkuvaan ryhmäytymiseen on panostettu. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen systemaattinen opetus on perusopetuksen sitovana tavoitteena vuosina 2023–2024 ja siihen liittyen koulutettu laajasti henkilökuntaa.</p>
	<p>3.4 Pidetään huolta taloudellisiin ja muihin vaikeuksiin joutuneista perheistä vahvistamalla palvelujen yhteen toimivuutta ja moniammatillisuutta. Kiinnitetään erityistä huomiota palvelujen välisiin siirtymävaiheisiin.</p>	<p>Palveluketjujen kehittämisessä huomioitu ulkomaalaistaustaisten erityiset tarpeet (kyllä/ei).</p>	<p>Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala</p>		<p>Palveluketjujen kehittämisessä ollut kyse geneerisestä kehittämisestä eikä niissä ole systemaattisesti toteutettu ulkomaalaistaustaisten erityisten tarpeiden huomioimista. Alkaneessa RRP-hankkeessa useampia toimenpiteitä, joissa erityiset tarpeet huomioidaan esim. HYTE palvelukonsepti (INV 2)</p>

	3.5 Pilotoidaan Vanhempana Suomessa -ryhmätöitä Suomessa -ryhmätöitä. Tutkitaan psykoedukaatiivisen ryhmätöiden hyötyjä ja mallin toimivuutta vanhemmuuden varhaisessa tukemisessa.	Vanhempana Suomessa ryhmätöiden hyödyt arvioitu (kyllä/ei)	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala		Pilotoitu, hyviä kokemuksia, mutta ryhmämuotoisena jatkuminen toteutuu ajateltua suppeammin. Integroidaan tietosisällöt osaksi ammattilaisten vastaanottotyötä.
--	--	--	---	---	---

Asuinalueet ja yhteisöllisyys				Seurannan aikaväli 5/2022–5/2023	
Tavoitteet	Toimenpiteet	Seuranta	Toteutuksen vastuutahot	Mitä on tehty? Lyhyt kuvaus tai linkki kuvaukseen. Mikäli ei toteudu, perustelut.	
1. Kaikilla helsinkiläisillä on taustastaan riippumatta yhdenvertaiset osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuudet.	1.1 Toimialat raportoivat Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmallin toteutumisesta säännöllisesti apulaispormestarille sekä toimialalautakunnalle. Raportointiin lisätään vieraskielisten osallisuuden edistämisen toimenpiteet. Kanslia ja toimialat laativat yhtenäisen raportointipohjan.	Toimialat raportoivat vuosittain lautakunnille osallisuussuunnitelman yhteydessä vieraskielisten osallisuuden edistämisen toimenpiteet Yhteinen raportointipohja on laadittu ja otettu käyttöön	Kaupunginkanslia Kaikki toimialat		Raporttipohjan laadinta käynnistynyt kesäkuussa 2023 osana kaupunkiyhteisestä osallisuussuunnitelmien päivittämistä ja toimenpiteiden kokonaisuutta. Pohjaa pilotoidaan ensimmäisen kerran osallisuussuunnitelmien raportoinnin yhteydessä toimialakohtaisen aikataulun mukaan.
	1.2 Helsingin osallisuus- ja vuorovaikutusmallin mukaisesti kaupunki viestii alueilla monikielisesti ja monikanavaisesti kaupunkilaisten osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksista.	Toimenpiteiden määrä ja sisällöt: monikielinen materiaali, eri kielet ja sisältökokoonsuudet Uudet yhteistyökumppanuudet ja yhteistyömuotojen määrä	Kaupunginkanslia, viestintäosasto, asukasosallisuus Kaikki toimialat		”Miten voin osallistua ja vaikuttaa kaupungissamme”-monikielinen esitekokonaisuus on toteutettu kuudella kielellä (suomi, ruotsi, englanti, arabia, venäjä ja somali) sekä selkosuomeksi. Esitteiden sisältökokoonsuusia on neljä (Osallistu ja vaikuta, Kerro mielipiteesi, Varaamo sekä Tapahtumien järjestäminen). Esitteet ovat saatavilla kaupungin eri toimipisteissä sekä niitä on jaettu järjestöille sekä ne tulevat hel.fi-sivustolle sähköisesti saataville.

					Toteutettu kaupunkilaiskeskustelutilaisuuksia yhteensä 15 eri puolilla kaupunkia laajasti yhteistyökumppaneiden kanssa Suomeen muuttaneiden saavuttamiseksi ja osallisuustiedon vahvistamiseksi.
	1.3 Kehitetään uusia keinoja ja kanavia, niin että ulkomaalaistaustaisten helsinkiläisten mahdollisuudet osallistua paikalliseen päätöksentekoon ja kansalaiskeskusteluun paranevat.	Osana kirjastopalveluiden Demokratiakahvila-hanketta toteutuneet asukastilaisuudet ja niiden osallistujamäärät. Selvitys hankkeen puitteissa tehdyistä havainnoista ja suosituksista (tehty/ei tehty).	Kulttuurin ja vapaaajan toimiala, kirjastopalvelut		Aluehallintoviraston rahoitus 3/2023–2/2024. Ensisijaisesti Itäkeskuksen kirjastossa, osin yhteistyössä Stoa:n muiden toimijoiden kanssa. Myös Myllypuro-Kontulan kaksoiskirjasto mukana. Kohderyhminä ensisijaisesti somalin-, arabian-, kurdin-, venäjän- ja vironkieliset alueen asukkaat. Tavoitteet: a) Kohderyhmien aktiivisen kansalaisuuden tukeminen, osallisuus omaa aluetta koskevassa päätöksenteossa. b) Kohderyhmien kuulumisuuden ja luottamuksen kokemuksen vahvistaminen kirjastopalveluiden piirissä, mm. tapahtumilla, jotka huomioivat heidän kulttuuritaustansa ja toiveensa. Kumpaankin tavoitetta on edistetty ja tullaan edistämään eri toimenpitein. Tulossa mm. yhteistyö OmaStadin kanssa. Demokratiakahvila-hanke etsii keinoja, joilla kirjasto voisi olla luontevasti mukana ja tukea alueen kielivähemmistöjä antamaan toiveensa OmaStadissa.
2. Helsingissä on hyvät ja toimivat väestösuhteet, ryhmien välillä on vuorovaikutusta ja osallisuuden kokemus on laajasti jaettu.	2.1 Vahvistetaan henkilökunnan osaamista hyvien väestösuhteiden edistämisestä.	Koulutuksia järjestetty hyvistä väestösuhteista, polarisaatiostrategisesta mallista ja antirasismista. Koulutuksiin osallistuneiden määrä ja laadullinen palaute toimialoitain	Kulttuurin ja vapaaajan toimiala, kasvatuksen ja koulutuksen toimiala		Moniääninen Helsinki -hanke 2022–2023: yli 300 henkilöä koulutettu polarisaatiostrategiseen malliin, 17 koulutuskertaa, 5 työnohjausta. Nuorisopalvelut: Ks. Kohdan Lapset, nuoret ja perheet toimenpide 3.2. nuorisopalveluiden antirasistisesta koulutusprosessista. Kuvan toimiala: Antirasismia ja syrjintää käsitelty inspiraatioiltapäivässä kuvan henkilöstölle. Syksyllä aihe esillä henkilöstölle suunnatussa oppimiskahvilassa ja esihenkilöiden infossa.

	<p>2.2 Vahvistetaan palveluita kaupunkiudistusalueilla ja muualla kaupungissa dialogissa asukkaiden kanssa.</p>	<p>Toteutettujen asukastilaisuuksien määrä. Käytettyjen dialogisten menetelmien määrä ja niiden kuvaukset. Asukkaiden toiveita on välitetty palvelujen johdoille. Kulttuurin kummilapset uudelleen muotoilu on tehty.</p>	<p>Kulttuurin ja vapaaajan toimiala Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala</p>		<p>Moniääninen Helsinki -hanke 2022-2023: Dialogisia vanhempainryhmiä Kannelmäessä, Kontulassa ja Meri-Rastilassa + muita asukkaiden kohtaamisia. Hankkeen asukaskohderyhmää kohdattu yhteensä n. 1700. Hankkeen järjestämiä / yhteistyössä muiden kanssa järjestämiä tilaisuuksia, joissa kohderyhmää yhteensä n. 1000, näistä puolet lapsia. WorkPilots nuorten työkeikkoihin työllistetty kohderyhmän nuoria n. 145 keikkatuntia. Asukkaiden toiveita välitetty johdolle eri toimialoilla (Kasko, Kuva, Sotepe). Kulttuurin kummilapset uudelleenmuotoilua jatkettu. Kohderyhmän kanssa työskentelevien järjestöjen kanssa ollut kohtaamisia ja keskusteluja (noin 10 eri järjestöä).</p> <p>Kulttuurinen moninaisuus ja kirjastot läntisellä palvelualueella -hanke: Tavoitettu yli 20 järjestöä ja toimijaa, jotka edustavat eri kieli-, kulttuuri- ja etnisiä vähemmistöjä. Keskusteltu kirjastojen saavutettavuudesta ja kehittämiskohteista moninaisuuden näkökulmasta. Kohdattujen tahojen kulttuurien juhlien esilletuominen. Luotu työkaluja, kuten moninaisuuskalenteri ja tuotu näkyväksi antirasismia.</p>
<p>3. Palvelut ovat hyvin saavutettavissa kaikilla kaupungin alueilla.</p>	<p>3.1 Vakiinnutetaan monialainen alueellinen neuvonta sekä sen edellyttämä yhteistyö eri toimialojen yhteistyönä sekä paikallisten toimijoiden ja kumppanujärjestöjen kanssa.</p> <p>Jalkautetaan Avoin ovi palveluihin -hankkeessa rakennettu Helsinki neuvoo -toimintamalli kaikille toimialoille ja kaikkiin kaupungin matalan kynnyksen ohjaus- ja neuvontapalveluihin.</p>	<p>Monialainen alueellinen neuvonta on vakiinnutettu (kyllä/ei) Neuvonnan määrällinen ja laadullinen seuranta</p>	<p>Kaupunginkanslian viestintäosasto yhteistyössä toimialojen kanssa</p>		<p>Helsinki neuvoo -toimintamallista järjestetty palveluille räätälöityjä perehdytyksiä ja siitä on tehty itseopiskelumateriaali Oppivaan. Perehdytyksen tukena käytetään myös Avoin ovi palveluihin -hankkeen koordinoimaa maahanmuuttaneiden neuvonta- ja ohjaustyön MAUNO-koulutusta.</p> <p>Uusi hankekausi on alkanut 1.9.2023 ja sen aikana jatketaan toimintamallin juurrutusta eri neuvontapalveluihin.</p>

	<p>3.2 Kartoitetaan alueellisten kulttuurikeskusten toiminta-alueiden (Itäkeskus, Kannelmäki, Malmi, Vuosaari) asukkaiden palvelutarpeita huomioiden erityisesti väestö, joka ei vielä osallistu toimintaan ja käytä palveluja. Osallistetaan asukkaita kulttuurikeskusten ohjelmistosuunnitteluun.</p>	<p>Kartoitus tehty (kyllä/ei)</p> <p>Osallistamalla toteutettujen ohjelmistojen määrä</p>	<p>Kulttuurin ja vapaaajan toimialan kulttuurikeskukset -palvelu</p>		<p>Kartoitus tehty: Kulttuurikeskusten sidosryhmäselvitys (Pentagon Design 2023) aliedustettujen käyttäjäryhmien osallistumisen haasteista. Selvityksen pohjalta uusien yleisöjen tavoittamiseen on otettu askeleita, sidosryhmien kanssa tunnistettuja ratkaisuja.</p> <p>-> MLL:n maahanmuuttajien vanhempainryhmä Vuotalon tuotantokumppanina asiantuntijaroolissa. Myös muissa taloissa pilotit tämän vuoden aikana ei-käyttäjien kanssa. -> Kartoitus osa kulttuurikeskusten uudistamista eli visio-työtä.</p>
	<p>3.3 Kehitetään liikuntapalveluiden henkilöstön osamista moninaisuuden kohtaamisessa. Yhteistyössä sote-toimialan kanssa kehitetään liikkumisen puheeksiottoa ja palveluohjausta sekä matalan kynnyksen liikunnan sisältöjä niin, että ne tavoittavat nykyistä paremmin vieraskielisiä asukkaita.</p>	<p>Liikuntapalveluiden henkilöstöä on koulutettu moninaisten helsinkiläisten kohtaamisessa (tilaisuuksien määrä/osallistujamäärä).</p>	<p>Kulttuurin ja vapaaajan toimialan liikuntapalvelut</p> <p>Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala</p>		<p>Koulutukset. Laajempia moninaisuuskoulutuksia liikuntapalveluissa 2022 liikunnanohjaajille ja suunnittelijoille. Liikunnanohjaajille suunniteltu Helsinki neuvoo- toimintamallin koulutusta. Liikuntapaikkojen työntekijöille suunniteltu koulutuksia moninaisuuden kohtaamisesta turvallisemman tilan periaatteiden yhteyteen.</p> <p>Liikkumisen puheeksiotto Sotepe-toimialan kanssa. Sote-palveluissa pilotoidaan liikkumisen edistämisen mini-interviomallia ja LiiKu-tukimallia: LiiKu-tuki kannustaa tutustumaan ja osallistumaan kulttuuri- ja liikuntapalveluihin Helsingin kaupunki. Ulkomaalaistaustaisille suunnattua liikuntaneuvontaa pilotoitu yhteistyössä sote-palveluiden kanssa. Liikkumisen puheeksiottoa pyritään tehostamaan THL:n koordinoiman Kestävän Kasvun hankkeen toimenpiteillä.</p> <p>Palveluohjauksen kehittäminen käynnissä linkittyen em. toimenpiteisiin. Lisäksi esim. fysioterapian kanssa tiivistetty yhteistyötä ulkomaalaistaustaisten liikkumisen palveluohjauksen kehittämiseksi. Liikuntaluuriin on suunniteltu otettavaksi käyttöön Helsinki neuvoo-toimintamallin osia.</p> <p>Liikunnan matalan kynnyksen sisältöjen kehittäminen suunnitteluvaiheessa Kestävän kasvun hankkeen yhteydessä. Liikunnan verkkosivu-uudistuksen yhteydessä kieli-versioita.</p>

	3.4 Kehitetään asiakkaiden mukaan ottamista palvelujen kehittämiseen.	Kokemusasiantuntija-toimintaa kokeiltu (kyllä/ei) Ulkomaalaistaustaisia asiakkaita osallistuu yhteiskehittäjäryhmiin (kyllä/ei)	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala		Kokemusasiantuntijatoimintaa kokeiltu osana muutoslaboratorio-työskentelyä, kokemusasiantuntija osallistuu Sujuvat palvelut-valmennukseen sekä ikääntyneiden palvelukeskustoiminnan toimintoihin.
	3.5 Vahvistetaan asiakkaiden toimijuutta kokeilemalla ammatillisen tukihenkilön käyttöä heidän tukena.	Kokeilun tulokset on arvioitu (kyllä/ei)	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala		Tukihenkilötyön mallinnus tehty, pilotoitu ja pilotti arvioitu. Tällä hetkellä kokeilua laajennettu eri palveluihin.
	3.6 Madalletaan kynnystä palveluihin hakeutumiseksi hyödyntämällä alueellisia palveluita ja tiloja. Tarjotaan myös muita vaihtoehtoisia viestintä-, yhteydenotto- ja asiointitapoja.	Palveluita on jalkautettu alueellisiin palveluihin/tiloihin (kyllä/ei)	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala		Projektisuunnitelma laadittu ja sen toteuttaminen etenee.
	3.7 Vahvistetaan asukkaiden palvelutuntemusta, lisäämällä monikielistä viestintää ja vuorovaikutusta sekä parantamalla monikielisen materiaalin hyödyntämistä. Huomioidaan vieraskieliset myös digikehittämisessä.	Monikielistä materiaalia on lisätty viestinnän ja vuorovaikutuksen kanaviin (kyllä/ei)	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala		Monikielistä materiaalia lisätty.
	3.8 Lisätään ikääntyneille ulkomaalaistaustaisille henkilöille soveltuvia ennaltaehkäiseviä palveluja ja tietoisuutta palveluista.	Palveluita on lisätty (kyllä/ei)	Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala		Kokemusasiantuntijatoiminnan pilotointia varten yhteistyö Stadin AO:n kanssa. Muutoslaboratorio työskentelyssä toteutettu esiselvitystä tarpeen mukaisista toimenpiteistä.